

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDAKİ
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI ÇERÇEVESİNDEKİ TİCARETTE
EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN TESPİTİ
HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM**Başlangıç Hükümleri****Amaç**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında 29/3/2022 tarihinde imzalanan, 23/3/2023 tarihli ve 7443 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 12/5/2023 tarihli ve 7286 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşmasının ekinde yer alan Tercihli Menşe Kuralları ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Ek-2'nin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında 29/3/2022 tarihinde imzalanan, 23/3/2023 tarihli ve 7443 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 12/5/2023 tarihli ve 7286 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanan Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşmasının ekinde yer alan Tercihli Menşe Kuralları ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Ek-2'nin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 448 inci maddesi ile bu Yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen Ek-2'ye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında imzalanan ve 2 nci maddede belirtilen Tercihli Ticaret Anlaşmasını,
- Armonize Sistem: 10/11/1988 tarihli ve 3501 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan Uyumu Sağlanmış (Armonize) Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi Hakkında Uluslararası Sözleşmede belirtilen şekilde ve Sözleşmenin ekinde yer alan pozisyonları, alt pozisyonları ve bunlara ait sayısal kodları, Bölüm, Fasıl ve Alt Pozisyon Notlarını ve Armonize Sistemin yorumu ile ilgili Genel Kuralları kapsayan Nomanklatürü,
- Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- Elektronik sistem: Menşe ispat ve dolaşım belgelerinin düzenlenmesine yönelik başvurunun yapılması, belgelerin düzenlenmesi, kontrol edilmesi, onaylanması ve vize işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak üzere Bakanlık ya da Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşlarca elektronik ortamda verilen hizmet ve bu hizmete dair altyapıyı,
- Eşya: Girdi ve ürünleri,
- EUR.1 Dolaşım Belgesi: Menşeli ürünlerin Anlaşma hükümlerinden yararlanabilmesini sağlamak üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kişi veya kuruluşlarca usulüne uygun olarak düzenlenip gümrük idarelerince vize edilen, örneği Ek-1'de yer alan formu,
- EUR.1 Dolaşım Belgesi başvuru formu: İhracatçı veya yetkili kanuni temsilcisi tarafından EUR.1 Dolaşım Belgesi talep edilmek üzere doldurulması gereken, örneği Ek-1'de yer alan formu,
- Fabrika çıkış fiyatı: Ürün için taraf ülkelerden birinde nihai işçilik veya işlemin gerçekleştirilmesini üstlenen imalatçıya fabrika çıkışı itibarıyla ödenen, kullanılan bütün girdilerin kıymetlerinin dahil edilmiş olduğu, elde edilmiş ürünün ihracatında geri ödenen veya ödenebilecek yurt içi vergilerin tenziliyle bulunan fiyatı,
- Fasıllar, pozisyonlar ve alt pozisyonlar: Armonize Sistem veya "AS" olarak belirtilen, Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemini oluşturan Nomanklatürde kullanılan fasıllar (iki haneli kodlar), pozisyonlar (dört haneli kodlar) ve alt pozisyonları (altı haneli kodlar),
- Girdi: Ürünün imalatında kullanılan herhangi madde, hammadde, parça veya aksam ve benzerlerini,
- Girdilerin kıymeti: Kullanılan menşeli olmayan girdilerin ithalat esnasındaki gümrük kıymetini ya da bunun bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatçı taraf ülkede girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatı,
- Gümrük idareleri: Türkiye için Ticaret Bakanlığını, Özbekistan için Devlet Gümrük Komitesi ile Dış Ticaret ve Yatırım Bakanlığını,

j) Gümrük kıymeti: İthalat ülkesine ihraç amaçlı satışlarda diğer tahsil edilebilir vergiler ve ödenen miktarlar da dâhil olmak üzere eşya için gerçekte ödenen veya ödenebilir ücret olan ithal eşyasının satış bedeli,

k) İkamet eden: Gerçek kişi durumunda, bir taraf ülkenin toprağında kalıcı şekilde yaşayan herhangi bir kişiyi, tüzel kişi veya kurum kişisi durumunda, toprağında kayıtlı ofisi, merkezi binası veya kalıcı ticari kuruluşu bulunan herhangi bir kişiyi,

l) İmalat: Montaj veya özel işlemler de dahil olmak üzere, sanayi ve tarım ürünleri üzerinde her türlü yeterli işçilik veya işlemi,

m) Katma değer: Fabrika çıkış fiyatından, eşyaya dahil edilen diğer taraf ülke menşeli her bir girdinin gümrük kıymetinin ya da gümrük kıymetinin bilinmemesi veya tespit edilememesi halinde ihracatçı taraf ülkede bu girdiler için ödendiği doğrulanabilir ilk fiyatın çıkarılmasıyla bulunan değeri,

n) Menşe ispat belgesi: EUR.1 Dolaşım Belgesini,

o) Menşeli girdilerin kıymeti: (i) bendindeki tanıma uygun olarak, gerekli değişiklikler yapılarak uygulanan, bu tür girdilerin gümrük kıymetini,

ö) Menşeli olmayan madde: Menşe statüsü belirlenemeyen girdiler dahil, bu Yönetmelik kapsamında menşeli olarak nitelendirilmeyen girdileri,

p) Merkezi yetkili kurum: Bir taraf ülke toprağındaki eşyanın menşesini belgeleyen birleşik elektronik sistemin devamlılığını sağlayan ve bu sistemin doğru şekilde çalışmasını kontrol eden ve eşyanın menşe belgesini düzenlemeye bir taraf ülke tarafından yetkilendirilen bir kurum ve kuruluşu,

r) Sevkiyat: Bir ihracatçıdan bir alıcıya aynı anda gönderilen ya da ihracatçıdan alıcıya sevkinde tek bir sevki evrakı kapsamında yer alan ürünleri,

s) Sınıflandırma: Ürün veya girdilerin Armonize Sistemin belirli bir pozisyonu veya alt pozisyonu altında sınıflandırılmasını,

ş) Taraflar: Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti'ni,

t) Taraf ülkeler: Karasuları da dahil olmak üzere tarafları,

u) Ürün: Daha sonra başka bir imalat işleminde girdi olarak kullanılması söz konusu olsa bile imal edilmiş ürünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menşeli Ürünler Kavramının Tanımı ve Koşulları

Menşeli ürünler

MADDE 5- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, aşağıda belirtilen ürünler taraf ülkelerden biri menşeli kabul edilirler:

a) 7 nci maddede belirtildiği şekilde, tamamen o taraf ülkede elde edilen ürünler.

b) 8 inci maddede belirtildiği şekilde, o taraf ülkede yeterli işçilik veya işleme tâbi tutulmuş olmaları kaydıyla, tamamen söz konusu taraf ülkede elde edilmemiş girdiler ihtiva ederek o taraf ülkede üretilen ürünler.

İkili menşe kümülasyonu

MADDE 6- (1) 5 inci madde hükümlerine halel getirmeksizin, Anlaşma kapsamında tercihli rejimden yararlanmaya ehil bir nihai ürünün içerisine dahil edilen diğer taraf ülke menşeli girdiler, nihai ürünün elde edildiği taraf ülke menşeli kabul edilir. Nihai ürünün elde edildiği ihracatçı taraf ülkede gerçekleştirilen işçilik veya işlemlerin 9 uncu maddede belirtilenlerin ötesine geçmiş olması şartıyla, söz konusu girdilerin yeterli işçilik veya işlemden geçmiş olmaları gerekmez.

(2) Birinci fıkrada düzenlenen kümülasyon hükümlerinin uygulanmasında; taraf ülkelerden birinde gerçekleştirilen işçilik veya işlem, 9 uncu maddede belirtilenlerin ötesine geçmez ise ihracatçı taraf ülkede eklenen katma değer, imalatta kullanılan diğer taraf ülke menşeli girdilerin kıymetini geçmesi halinde, elde edilen nihai ürün ihracatçı taraf ülke menşeli kabul edilir.

Tamamen elde edilmiş ürünler

MADDE 7- (1) Aşağıdakilerin tamamen taraf ülkelerden birinde elde edilmiş oldukları kabul edilir:

a) Taraf ülkenin kendi topraklarından, sularından veya deniz yataklarından çıkartılan işlenmemiş veya mineral ürünler.

b) Taraf ülkede ormancılık ürünleri dahil hasat edilen, toplanan veya harmanlanan bitkisel ürünler.

c) Taraf ülkede doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar.

ç) Taraf ülkede doğmuş ve/veya yetiştirilmiş hayvanlardan elde edilen ürünler.

d) Taraf ülkede avcılık, balıkçılık veya su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetlerinden elde edilen ürünler.

e) Taraf ülkelerin karasuları dışındaki denizlerden kendi gemileriyle elde edilen balıkçılık ürünleri ve diğer ürünler.

f) Münhasıran (d) ve (e) bentlerinde belirtilen ürünlerden kendi fabrika gemilerinin bordasında işlenen ve/veya üretilen ürünler.

g) Yalnızca hammaddelerin geri kazanılmasına elverişli olan taraf ülkede toplanan kullanılmış maddeler.

ğ) Taraf ülkede yapılan imalat işlemleri sonucu ortaya çıkan atık ve hurdalar.

h) Münhasıran (a) ilâ (ğ) bentlerinde tanımlanan ürünlerden üretilen eşya.

(2) Birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerindeki “kendi gemileri” ve “kendi fabrika gemileri” terimleri yalnızca;

a) Türkiye veya Özbekistan’da kayıtlı veya tescilli olan,

b) Türkiye veya Özbekistan bayrağı altında seyreden,

c) En az %60’ı Türkiye veya Özbekistan vatandaşlarına ait olanlar veya yönetim merkezi bir taraf ülkede bulunan, müdür veya müdürleri, Yönetim Kurulu veya Denetleme Kurulu BaŐkanı ve bu kurulların üyelerinin çoğunluğunun bir taraf ülke vatandaŐı olan ve ilave olarak, ortaklık veya limited Őirket durumunda, sermayesinin %50’si Türkiye veya Özbekistan’a veya Türkiye ve Özbekistan’ın kamu kurumları veya vatandaşlarınca sahip olunan Őirketlere ait olan,

gemiler ve fabrika gemileri için kullanılır.

Yeterli iŐcilik veya işlem görmüŐ  r nler

MADDE 8- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre tamamen elde edilmemiş ürünlerin imalatında kullanılan menşeli olmayan girdiler, bu ürünlerin kıymetinin 841370, 850213, 940690 Armonize Sistem kodlarında sınıflandırılan eşyanın fabrika çıkış fiyatının %20’sini, Anlaşmanın Ek I-A’sı ve Ek I-B’sinde listelenen diğer tarife satırlarında yer alan eşya için %40’ını aŐmaması kaydıyla, yeterli derecede iŐcilik veya işlem görmüŐ olarak kabul edilir.

(2) Bu madde hükümleri, imalat sırasında gerçekleştirilen iŐcilik veya işlemin 9 uncu madde hükümlerine göre yetersiz sayılmadığı hallerde uygulanır.

Yetersiz iŐcilik veya işlem

MADDE 9- (1) 8 inci maddede belirtilen koŐulların sağlanıp sağlanmadığına bakılmaksızın, bu maddenin  c nc  fıkraya hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki işlemler menşeli ürün statüsü verilmesi için yetersiz iŐcilik veya işlem olarak kabul edilir:

a) Nakliyat ve depolama süresince eşyanın iyi Őartlarda muhafazasını sağlamaya yönelik koruyucu işlemler.

b) Ambalaj ayırma ve birleŐtirme.

c) Yıkama, temizleme, toz, oksit, yağ, boya veya diğer tabakalardan arındırma.

 ) Dokumaya elverişli maddeleri  t leme veya presleme.

d) Basit boyama ve cilalama işlemleri.

e) Tahıl ve pirinci kabuklarından ayırma, kısmi veya tam ağartma, parlatma ve perdalama.

f) Őeker renklendirme veya Őeker topraklarını biçimlendirme işlemleri.

g) Meyvelerin, kuruyemiŐlerin ve sebzelerin kabuklarını soyma, zarlarını ayıklama, çekirdeklerini çıkarma.

ğ) KeskinleŐtirme, basit bileme veya basit kesme.

h) Eleme, kalburdan geçirme, sıraya koyma, tasnifleme, kalibrasyon, eŐleŐtirme (girdilerden setler oluŐturma dahil).

ı) Basit ŐiŐeleme, tenekeye veya beherlere koyma, torbalama, sandıklama, kutulama, karton veya tahta üzerine yerleŐtirme ve tüm diğer basit paketleme işlemleri.

i)  r n veya paketleri üzerine marka, etiket, logo ve diğer benzeri ayırt edici iŐaretleri yapıŐtırma veya basma işlemleri, parçalara ayırma.

j) Farklı türde olmalarına bakılmaksızın ürünlerin basit karıŐtırılma işlemleri.

k) Paketleme, parçalara bölme.

l) Ayırma veya kalibrasyon, iŐaretleme, setler oluŐturma.

m) Tamamlanmış bir ürün oluŐturmak üzere parçaların basit montajı veya ürünlerin demonte edilmesi.

n) (a) ilâ (m) bentlerinde belirtilen iŐlemlerden iki veya daha fazlasının bir arada yapılması.

o) Hayvan kesimi.

(2) Birinci fıkranın amacına uygun olarak, yerine getirilmesi için özel vasıflara ya da özellikle bunun için üretilmiŐ veya kurulmuş makine, cihaz veya ekipmana gerek duyulmayan işlemler basit olarak kabul edilir.

(3) Belirli bir ürüne uygulanan iŐcilik veya işlemin birinci fıkraya hükümleri çerçevesinde yetersiz kabul edilip edilmeyeceğine karar verilirken, ihracatçı taraf ülkede gerçekleştirilen işlemlerin tümü bir arada m tala edilir.

 C NC  BÖLÜM

Nitelendirme Birimi, Aksesuarlar, Yedek Parçalar, Aksam,

Setler ve Etkisiz Unsurlar

Nitelendirme Birimi

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında nitelendirme birimi, Armonize Sistem Nomanklat r  kullanılmak suretiyle sınıflandırma yapılırken temel birim olarak kabul edilen belirli bir üründür. Buna göre;

a) Muhtelif girdilerin montajı veya gruplandırılmasından oluŐan bir  r n, Armonize Sistemde tek bir pozisyonda sınıflandırıldığında, bu ürünün tümü nitelendirme birimini oluŐturur.

b) Bir sevkiyat, Armonize Sistemde aynı pozisyon içinde sınıflandırılan belli sayıda aynı üründen oluŐuyorsa, her bir ürün bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanıŐı sırasında münferiden değerlendirilmelidir.

(2) Armonize Sistemin 5 sayılı Genel Yorum Kuralı çerçevesinde ambalaj, sınıflandırma açısından ürüne dahil ediliyorsa, menşeyi tespiti açısından da dahil edilir.

Aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam

MADDE 11- (1) Bir cihaz, makine, alet veya aracın parçası beraberinde teslim edilen, normal olarak bir cihazın bölümü durumundaki ve fiyata dahil edilmiş bulunan veya ayrıca fatura edilmemiş olan aksesuarlar, yedek parçalar ve aksam; söz konusu cihaz, makine, alet veya araç içinde mütalaa edilir.

Setler

MADDE 12- (1) Armonize Sistemin 3 sayılı Genel Yorum Kuralında tanımlandığı şekilde setler, kendisini meydana getiren ürünlerin tamamı menşeli olduğunda menşeli olarak kabul edilir. Ancak, bir set menşeli ve menşeli olmayan ürünlerden oluştuğunda, o set 6 ncı ve 8 inci maddelerde yer alan hükümler ile uyumlu olarak ve bir bütün olarak menşeli kabul edilir.

Etkisiz unsurlar

MADDE 13- (1) Bir ürünün menşeli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, imalatında kullanılacak;

- Enerji ve yakıt,
- Tesis ve teçhizat,
- Makine ve aletler,
- Ürünün nihai bileşimine girmeyen ve girmesi amaçlanmayan diğer herhangi bir eşyanın, menşeyi dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ülkesel Gereklilikler

Doğrudan nakliyat

MADDE 14- (1) Anlaşma hükümlerinde sağlanan tercihli muamele sadece, bu Yönetmeliğin gerekliliklerini yerine getiren ve Türkiye veya Özbekistan'a ithal edileceği beyan edilen ürünlere, bu ürünlerin ihracatçı taraf ülkeden ihraç edilenlerle aynı olması kaydıyla uygulanır. Bu ürünlerin, ithal edileceklerinin beyan edilmesinden önce değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya yükleme, boşaltma ve iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler dışında bir işlemden geçmemiş olmaları gerekir.

(2) Gümrük idarelerine aksini gösterecek bir sebep olmadığı sürece, birinci fıkra hükümlerinin yerine getirilmiş olduğu kabul edilir. Bu hallerde, gümrük idareleri beyan sahibinden, tek taşıma belgesi, konşimento gibi sözleşmeye dayanan taşımacılık belgeleri ya da ambalaj işaret veya numaralarına dayanan gerçek veya somut kanıtlar ya da eşyanın kendisiyle ilgili her tür kanıt dâhil olmak üzere, bu hükümlerin yerine getirildiğine dair herhangi bir usulde verilebilecek ve bu hükme uyulduğunu gösteren tüm kanıtları temin etmesini talep edebilir.

(3) Taraf olmayan bir transit ülkede geçici olarak depolanıp depolanmadığı veya aktarılıp aktarılmadığına bakılmaksızın aracı niteliğinde bir veya daha fazla taraf olmayan transit ülke üzerinden nakliyatı gerçekleştirilen ürünler, ancak transit geçişin coğrafi nedenlerle veya münhasıran nakil koşulları sebebiyle haklı görülmesi halinde ve o ülkede ticarete veya tüketime konu edilmemişse doğrudan nakledilmiş sayılır.

Sergiler

MADDE 15- (1) Taraf olmayan bir ülkeye sergilenmek üzere gönderilen ve sergiden sonra Türkiye'ye veya Özbekistan'a ithal edilmek üzere satılan menşeli ürünler, gümrük idarelerinin;

- Bir ihracatçının bu ürünleri Türkiye'den veya Özbekistan'dan serginin düzenlendiği ülkeye naklettiği ve orada sergilediği,
- Ürünlerin bu ihracatçı tarafından diğer taraf ülkedeki bir kişiye satıldığı veya o kişinin tasarrufuna verildiği,
- Ürünlerin sergi süresi içinde veya sergiden hemen sonra, sergilenmek üzere gönderildikleri durumda sevk edildiği,
- Ürünlerin sergilenmek üzere gönderildikleri andan itibaren, bu sergide teşhir edilmek dışında başka bir amaçla kullanılmadığı,

hususlarında tatmin edilmesi kaydıyla, ithalatta Anlaşma hükümlerinden yararlanırlar.

(2) Beşinci Bölüm hükümleri uyarınca, EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmeli ve normal usulde ithalatçı taraf ülke gümrük idaresine ibraz edilmelidir. Serginin adı ve adresi bu belgede gösterilmelidir. Gerektiğinde, ürünlerin sergilendikleri koşullara dair ek kanıtlayıcı belgeler istenebilir.

(3) Birinci fıkra, özel amaçla yabancı ürün satmak üzere kurulmuş işyeri veya mağazalarda düzenlenmemiş olan ve ürünlerin gümrük denetimi altında kaldığı her türlü ticaret, sanayi, tarım ve el sanatları sergilerine, fuarlarına veya benzeri umumi gösterilere uygulanır.

(4) 5 inci madde hükümleri uyarınca, bir taraf ülkenin ilgili mevzuatında aksi belirtilmedikçe, bu maddede düzenlenen ürünlere, taraf ülkelerin ikamet edenleri arasında bunların uygulanması veya devrine ilişkin bir anlaşmanın imzalanmasından sonra tercihli muamele tanınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Menşeyinin İspatı

Menşeyi ispat belgesi

MADDE 16- (1) Bir taraf ülke menşeli ürünler, diğer taraf ülkeye ithal edilmeleri esnasında bir örneği Ek-1'de yer alan EUR.1 Dolaşım Belgesinin ibrazı üzerine Anlaşmadan yararlanırlar.

Menşe ispat belgesinin düzenlenmesi ve vize işlemleri

MADDE 17- (1) EUR.1 Dolaşım Belgeleri, Ek-1'de belirlenen form ve niteliklere uygun olarak ve seri numaraları verilerek Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlarca bastırılır ve ihtiyaca göre dağıtılır.

(2) EUR.1 Dolaşım Belgeleri, yalnızca ihracatçı veya ihracatçının gümrük beyannamesini imzalamakla yetkili kanuni temsilcisi tarafından örneği Ek-1'de yer alan EUR.1 Dolaşım Belgesi ile başvuru formunun bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belgenin arka sayfasında yazılı kurallar ve Anlaşma hükümleri doğrultusunda doldurulması suretiyle yazılı başvurusu üzerine düzenlenir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapılan başvurular, gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetki verilen kuruluşlarca kabul edilmez.

(3) Anlaşma ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak; EUR.1 Dolaşım Belgesi ve başvuru formunun doldurulması, onaylanması ve vize edilmesi işlemlerinin elektronik sistem üzerinden gerçekleştirilmesi esastır. Elektronik ortamdaki veriler Özbekistan Cumhuriyeti ilgili makamları, Bakanlık birimleri ve Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarla paylaşılabilir ve veri değişimine konu edilebilir.

(4) EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı, belgeyi düzenleyecek gümrük idaresinin ya da Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşun talep edebileceği, söz konusu ürünün menşe statüsü ile bu Yönetmeliğin diğer hükümlerinin yerine getirilmiş olduğunu tevsik eden ilgili bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(5) Türkiye'de düzenlenmesi talep edilen EUR.1 Dolaşım Belgesi başvuru formu ve EUR.1 Dolaşım Belgesi yalnızca İngilizce dilinde ve gümrük mevzuatına uygun olarak hazırlanır.

(6) EUR.1 Dolaşım Belgesi ve başvuru formunun doldurulmasında el yazısı kullanılması halinde;

a) Formlar, açık ve okunaklı şekilde matbaa harfleriyle ve mürekkeple doldurulur. Bu durumda, form üzerinde silinti ve değişikliklere izin verilmez.

b) Değişikliklerin, doğru olmayan kayıtların üzeri çizilerek gerekli düzeltmelerin eklenmesi suretiyle yapılması gerekir. Bu şekilde yapılan düzeltmelerin belgeyi dolduran kişi tarafından parafe edilmesi ve gümrük idaresi tarafından tasdik edilmesi icap eder.

c) Ürünlerin tanımı, bu amaçla ayrılmış kutu içine boş satır bırakılmaksızın yapılmalıdır. Eğer kutunun tamamı dolmaz ise tanımın son satırının altına bir yatay çizgi çekilerek boş alan, çapraz bir çizgi ile kapatılmalıdır.

(7) Belge kapsamına giren her bir eşyaya sıra numarası verilir ve sıra aralarında boşluk bırakılmaz. Belgenin elle hazırlandığı durumlarda; son kaydın hemen altına sonradan bir ilave yapılmasını önlemek üzere yatay bir çizgi çekilerek kullanılmayan yerler çapraz bir çizgiyle iptal edilir.

(8) Belgede kayıtlı eşya, tanımlarına olanak verecek kesinlikte ve ticari deyimleri ile hiçbir tereddüde yer vermeyecek açıklıkta cins, nevi, nitelik ve miktar olarak ayrıntılı bir biçimde beyan edilir.

(9) İhracatçılar veya yetkili kanuni temsilcileri, EUR.1 Dolaşım Belgesi başvuru formlarının arka yüzünde yer alan İhracatçı Beyanını doldurarak yer ve tarih belirtip imzalar.

(10) Elektronik sistem üzerinde EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için beyanda bulunulan eşyanın menşesinin tespitini teminen, eşyanın imalatında kullanılan Türkiye veya Özbekistan menşeli girdiler ve bu girdiler üzerinde gerçekleştirilen işçilik veya işlemleri gösteren tüm bilgi ve belgeler ile birlikte, ihracata ait diğer belgeler gümrük idaresi tarafından ya da Bakanlıkça yetki verilen kuruluşlarca kontrol edilmesi için elektronik sisteme yüklenir. İlgili mevzuat uyarınca elektronik olarak düzenlenen ya da beyanda kullanılmak amacıyla elektronik ortama aktarılmış bu belgelerin ve talep edilmesi halinde asıllarının, Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşların doğrudan erişimine hazır halde tutulması zorunludur. EUR.1 Dolaşım Belgesinin elle doldurulduğu durumlarda da söz konusu belge ve bilgiler, gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlara normal usulde ibraz edilir ve saklanır. Bu türde belge ve bilgiler 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununda öngörülen belge saklama sürelerine tâbidir.

(11) Gümrük idareleri ve Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, EUR.1 Dolaşım Belgesinin kurallara uygun olarak doldurulup doldurulmadığını kontrol edip belgede kayıtlı eşyanın bu Yönetmelik hükümleri gereğince menşeli olduğu veya sayıldığı hususunda, ihracata ait diğer evrakı da inceleyerek kesin bir kanıya vardıldıktan sonra gerekli işlemleri tamamlarlar.

(12) Gümrük idareleri, on birinci fıkrada belirtilen kontrolleri yaparken;

a) EUR.1 Dolaşım Belgelerinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını incelemek,

b) İhraç konusu eşyanın cins, tür, nitelik ve miktar itibarıyla EUR.1 Dolaşım Belgesindeki kayıtlara uygun olup olmadığını tespit etmek,

c) İhraç konusu eşyanın menşeli olup olmadığını belirlemek,

ç) Eşyaya ait ihraç belgeleri yanında gümrük mevzuatı uyarınca nakliyeciler tarafından verilen belgeleri incelemek,

d) İhraç konusu eşyayı 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğindeki esaslara göre muayene etmek, suretiyle işlem ifa eder.

(13) İhraç belgeleri ve dolaşım belgelerinden üçüncü ülkelere gönderileceği anlaşılan eşya için EUR.1 Dolaşım Belgesi onaylanamaz ve vize edilemez.

(14) On birinci ve on ikinci fıkralarda belirtilen değerlendirme ve incelemelerin olumlu sonuç vermesinin ardından gümrük idarelerince vize edilmesi uygun görülen EUR.1 Dolaşım Belgelerinin (11) numaralı "Endorsement" (Gümrük Vizesi) alanına gümrük beyannamesinin numarası, beyanı değerlendirerek belgeyi vize eden gümrük idaresinin adı, gümrük mührü veya kaşesi ve vize tarihi tatbik edilir. Bu alanın doğru, okunaklı ve noksatsız doldurulması şarttır. Hatalı veya noksan yapılan vize işlemi belgeyi geçersiz kılar ve sonradan kontrol sebeplerinden birini teşkil eder.

(15) EUR.1 Dolaşım Belgesi, Anlaşma ile sağlanan tercihli ticarete yazılı delil olarak ancak gümrük idaresinin vizesi ile hüküm ifade edeceğinden, belge düzenleme işlemi vize ile tamamlanmış olur. Bu bakımdan belgenin vize tarihi, düzenleme tarihi anlamına gelir.

(16) Düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgesi, fiili ihracatın gerçekleştiği veya kesinleştiği anda ihracatçıya verilmek üzere hazır bulundurulur.

(17) İhracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisince, menşe ispat belgesinin (12) numaralı "Declaration by the Exporter" (İhracatçı Beyanı) alanı doldurulur ve imzalanır. İmzalanan belgenin bir kopyası ihracatçı tarafından mer'i mevzuatta öngörülen belge saklama süreleri saklı kalmak kaydıyla en az üç yıl saklanır.

(18) Elektronik sistem üzerinden düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgelerinde, (12) numaralı alan haricindeki tüm kısımlardaki bilgiler elektronik ortamda oluşturulur. Vize işleminin tamamlanmasından sonra, ihracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcilerince, elektronik sistem üzerinde yer alan bilgilerin, bu maddede belirtilen şekil şartlarını taşıyan ve bu maddede belirtilen şekilde temin edilen yeşil meneviş zeminli matbu EUR.1 Dolaşım Belgesi üzerine yazıcı vasıtasıyla dökümü alınır ve belgenin (12) numaralı alanı on yedinci fıkrada belirtildiği şekilde doldurulur ve imzalanır. Elektronik sistemde oluşturulduktan sonra dökümü alınan belge üzerinde herhangi bir ekleme, düzeltme veya silinti yapılamaz.

Menşe ispat belgesinin elektronik sistem üzerinden düzenlenmesi

MADDE 18- (1) Bu Bölümde belirlenen koşullar karşılandığı takdirde, EUR.1 Dolaşım Belgeleri elektronik sistem üzerinden düzenlenebilir.

(2) Yedinci Bölüm hükümlerine uygun olarak; tarafların gümrük idareleri, elektronik sistemlerin teknik özellikleri ve sonradan kontrol yöntemlerini birbirlerine iletirler.

(3) Bu madde hükümlerine hâle gelmeksizin, elektronik sistem üzerinden düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgeleri;

a) İhracatçı taraf ülke tarafından önceden gönderilmiş olan örnekler üzerinden ithalatçı taraf ülke gümrük idarelerinin elektronik gümrük mühürlerinin gerçekliğini doğrulayabileceği, orijinal mührün dijital imajı şeklinde ya da herhangi bir şekilde olabilecek (11) numaralı alan üzerinde bulunan bir elektronik gümrük mührü,

b) Teşhis edilmelerini mümkün kılacak bir seri numarası veya bir kod, içermelidir.

(4) Bu madde hükümlerinin uygulanması, bir taraf ülkede elle doldurulan ve vize edilen, Ek-1'de yer alan örneğe uygun EUR.1 Dolaşım Belgelerinin tarafların gümrük idareleri tarafından reddedilmesine yol açmaz.

Menşe ispat belgesinin sonradan verilmesi

MADDE 19- (1) Bir EUR.1 Dolaşım Belgesi, 17 nci maddenin on altıncı fıkrasına rağmen, istisnai olarak;

a) Hatalar, istenmeyerek yapılan ihmaller veya özel durumlar nedeniyle, ihracat esnasında düzenlenmemiş ise,

b) Gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşların bir EUR.1 Dolaşım Belgesinin düzenlenmiş, ancak teknik nedenlerle ithalatta kabul edilmemiş olduğuna kanaat getirmeleri sağlanırsa, ait olduğu eşyanın ihracatından sonra düzenlenebilir.

(2) Birinci fıkranın uygulanması açısından, bizzat ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi eşyanın cinsi, nevi, niteliği ve miktarını, ambalaj şeklini, marka ve numaralarını, işaretlerini, ihracat gümrük idaresinin adını, gümrük beyannamesinin tarih ve sayısını belirterek yazılı talepte bulunur. Söz konusu eşya için ihracat sırasında EUR.1 Dolaşım Belgesi verilmediğini veya EUR.1 Dolaşım Belgesinin Özbekistan yetkili makamlarınca teknik nedenlerle kabul edilmediğini sebepleri ile birlikte yazılı olarak beyan eder. 17 nci madde hükümlerine uygun olarak hazırladığı EUR.1 Dolaşım Belgesini talep yazısına ekler.

(3) Bu maddede belirtilen şartları yerine getiren ihracatçının veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisinin talebi, ilgili gümrük idareleri veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından incelenir. Söz konusu ihraç eşyasına ait gümrük beyannamesi ve ekleri diğer evrak ile varsa bu işleme dair dosyaların incelenmesi ve kontrolü sonucunda, ihracatçının beyanına tamamen uygun olduğu anlaşıldığı takdirde EUR.1 Dolaşım Belgesi onaylanır ve vize edilir.

(4) Bu şekilde düzenlenen EUR.1 Dolaşım Belgesinin (7) numaralı "Remarks" (Gözlemler) alanına belgenin sonradan verildiğini belirtmek üzere İngilizce "ISSUED RETROSPECTIVELY" (SONRADAN VERİLMİŞTİR) meşruhatının düşülmesi zorunludur.

Teknik nedenlerle menşe ispat belgesinin reddi

MADDE 20- (1) EUR.1 Dolaşım Belgesi, bu Yönetmelikte öngörülen şekilde düzenlenmemiş ise teknik nedenlerle reddedilebilir. Aşağıda belirtilen;

a) EUR.1 Dolaşım Belgesinin ebat veya renk olarak Ek-1'de yer alan örnekten önemli derecede farklı olması, seri numarası veya referans numarası bulunmaması, İngilizce dilinde basılmaması gibi öngörülen form dışında bir form kullanılarak düzenlenmesi,

b) EUR.1 Dolaşım Belgesinde (4) numaralı alan gibi doldurulması zorunlu olan alanlardan birinin doldurulmaması,

c) EUR.1 Dolaşım Belgesinin (11) numaralı alanında mühür ya da kaşe bulunmaması veya belgenin yetkili olmayan bir makam tarafından vize edilmiş olması,

ç) EUR.1 Dolaşım Belgesi vize edilirken kullanılan mühür ya da kaşenin 29 uncu madde hükümleri uyarınca örneği gönderilmemiş olan yeni bir mühür ya da kaşe olması,

d) İbraz edilen EUR.1 Dolaşım Belgesinin orijinal olmayıp fotokopi veya suret olması,

e) EUR.1 Dolaşım Belgesinin (2) ve (4) numaralı alanlarına taraf ülkeler dışında bir ülkenin yazılması,

gibi teknik nedenlerle kabul edilmeyen EUR.1 Dolaşım Belgeleri sonradan düzenlenebilir.

(2) Teknik nedenlerle reddedilen EUR.1 Dolaşım Belgesi üzerine İngilizce "CERTIFICATE REJECTED BY THE CUSTOMS" (BELGE, GÜMRÜK TARAFINDAN REDDEDİLMİŞTİR) meşruhatı düşülür ve hangi nedenlerle kabul edilmediği de belirtilerek sonradan düzenlenen yeni bir EUR.1 Dolaşım Belgesi alması için ithalatçıya iade edilir. Ancak, gümrük idareleri gümrük işlemlerinin tamamlanmasından sonra kontrol amacıyla veya hile yapıldığından şüphe edilmesi halinde reddedilen EUR.1 Dolaşım Belgesinin bir kopyasını saklayabilir.

(3) Türkiye'ye yönelik ithalatlarda ibraz edilen menşe ispat belgelerinin teknik nedenlerle reddilmesi durumunda, eşyaya Anlaşma kapsamında tercihli rejim uygulanmaz ve kanuni vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler tahsil edilir. Bu durumda, Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uygulanmaz.

Menşe ispat belgesinin ikinci nüsha düzenlenmesi

MADDE 21- (1) Bir EUR.1 Dolaşım Belgesinin çalınması, kaybolması veya hasar görmesi halinde ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi, ilk belgeyi düzenleyen gümrük idaresine veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşa elindeki ihracat belgelerine dayanarak ikinci bir nüsha tanzim edilmesi talebiyle müracaat edebilir.

(2) Gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, ihraç işlemi yapılmış olan eşyaya ait asıl EUR.1 Dolaşım Belgesine ilişkin bilgilerle birinci fıkrada belirtilen beyanı karşılaştırıp ikinci nüsha belge düzenlenmesi talebine ilişkin yapılan beyanın doğruluğunu saptadıktan sonra, başvuru onaylanır ve gümrük idaresince vize işlemi gerçekleştirilir.

(3) Bu şekilde düzenlenen ikinci nüsha EUR.1 Dolaşım Belgesinin (7) numaralı "Remarks" (Gözlemler) alanına İngilizce "DUPLICATE" (İKİNCİ NÜSHADIR) meşruhatı düşülür ve ilk belgenin seri numarası yazılır.

(4) İkinci nüsha belge, ilk menşe ispat belgesinin vize tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Gümrük idareleri, ikinci nüsha menşe ispat belgelerini vize ederken (11) numaralı alana ilk menşe ispat belgesinin vize tarihini yazarlar.

Menşe ispat belgesinin geçerliliği

MADDE 22- (1) Bir EUR.1 Dolaşım Belgesi, ihracatçı taraf ülkede düzenlenme tarihinden itibaren on iki ay süreyle geçerli olur ve bu süre zarfında ithalatçı taraf ülkenin gümrük idarelerine ibraz edilmelidir.

Müfrez menşe ispat belgesi

MADDE 23- (1) Menşeli ürünler, bir taraf ülke gümrük idaresinin kontrolü altında iken, söz konusu ürünlerin tamamı veya bir bölümünü bir taraf ülke içinde başka bir yere göndermek amacıyla, asıl nüsha EUR.1 Dolaşım Belgesinin bir veya daha fazla EUR.1 Dolaşım Belgesi ile değiştirilmesi mümkündür. Müfrez EUR.1 Dolaşım Belgesi/Belgeleri, ürünleri kontrol altında bulunduran belirlenmiş/ilgili gümrük idaresi tarafından düzenlenir.

Menşe ispat belgesinin ibrazı

MADDE 24- (1) Menşe ispat belgeleri, gümrük mevzuatı ve ilgili mevzuat gereğince gümrük idarelerine ibraz edilir. EUR.1 Dolaşım Belgelerinin tercümesi talep edilebilir. Ayrıca, ilgili gümrük idaresi beyannameye ek olarak ithalatçıdan eşyanın Anlaşmanın koşullarına uygunluğunu gösteren yazılı bilgi ve belgeleri talep edebilir.

(2) Eşyanın tercihli rejimden yararlanmasını teminen ibrazı gereken EUR.1 Dolaşım Belgesinin, bu belgeyle ilgili eşyanın fiili ithalinden evvel veya fiili ithali sırasında ibraz edilememesi ve ilgili ithalatçı tarafından eşyanın bekletilmeden ithalinin istenmesi durumunda, tercihli rejim uygulanmaz ve indirimsiz vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler kesin olarak tahsil edilir. Ancak bu kabil eşyanın fiili ithalini müteakip süreleri içerisinde, usulüne uygun EUR.1 Dolaşım Belgesi işlemi yapan gümrük idaresine ibraz edildiği takdirde; ibraz edilen EUR.1 Dolaşım Belgesinin ithal edilen eşyaya ait olduğunun gümrük beyannamesi ve ekleri belgelerle karşılaştırılarak anlaşılması ve belgenin geçerlilik süresinin aşılmamış olduğunun tespiti kaydıyla, tercihli vergi oranına göre hesaplanan vergi tutarları ile tercihsiz vergi oranına göre hesaplanan vergi tutarları arasındaki fark mükelleflerine geri verilir.

Destekleyici belgeler

MADDE 25- (1) 17 nci maddede belirtilen, bir EUR.1 Dolaşım Belgesi kapsamındaki ürünlerin Türkiye menşeli olduğunu ve bu Yönetmeliğin diğer koşullarını yerine getirdiğini ispatlamak amacıyla kullanılacak belgeler, EUR.1 Dolaşım Belgesine ilaveten;

- a) İhracatçı veya tedarikçi tarafından, söz konusu eşyanın elde edilmesi için gerçekleştirilen işlemleri belgeleyici nitelikte, örneğin hesaplarında veya iç muhasebesinde yer alan doğrudan deliller,
  - b) Türkiye’de düzenlenmiş veya hazırlanmış, imalatta kullanılan girdilerin menşe statüsünü tevsik eden belgeler,
  - c) Türkiye’de düzenlenmiş veya hazırlanmış, Türkiye’de girdiler üzerinde yapılan işçilik veya işlemi tevsik eden belgeler,
- olabilir.

Menşe ispat belgeleri ile destekleyici belgelerin muhafaza edilmesi

MADDE 26- (1) Yürürlükteki kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak üzere;

- a) EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için başvuruda bulunan ihracatçı, 17 nci maddede belirtilen belgeleri,
- b) EUR.1 Dolaşım Belgesini düzenleyen gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar, 17 nci maddede belirtilen başvuru formunu ve başvuru sırasında ihracatçı tarafından kendilerine sunulan diğer tüm vesai,ki,
- c) İthalat Gümrük İdaresi, kendisine ibraz edilen EUR.1 Dolaşım Belgesini, en az üç yıl muhafaza eder.

Farklılıklar ve biçimsel hatalar

MADDE 27- (1) EUR.1 Dolaşım Belgesi üzerindeki ibareler ile ürünlerin ithalat işlemlerini yerine getirmek amacıyla gümrük idarelerine ibraz edilen belgeler üzerindeki ibareler arasında önemsiz farklılıklar bulunduğu fark edilmesi, bu belgenin gümrüğe sunulan ürünlere karşılık geldiğinin kesin olarak ortaya konması kaydıyla, menşe ispat belgesini kendiliğinden hükümsüz kılmaz.

(2) Bir EUR.1 Dolaşım Belgesi üzerindeki yazım hatası gibi bariz biçimsel hatalar, söz konusu belge üzerindeki ibarelerin doğruluğu hususunda şüpheye yol açmadığı müddetçe, bahse konu belgenin reddedilmesini gerektirmez.

ALTINCI BÖLÜM

Basitleştirilmiş İşlemler

Parçalar halinde ithalat

MADDE 28- (1) İthalatçının talebi üzerine ve Bakanlıkça belirlenen şartlara tâbi olarak, Armonize Sistemin 2(a) sayılı Genel Yorum Kuralı anlamındaki birleştirilmemiş veya monte edilmemiş halde olan ve Armonize Sistemin XVI nci ve XVII nci Bölümlerinde yer alan ürünlerin, parçalar halinde ithal edilmesi halinde, bu tür ürünler için tek bir EUR.1 Dolaşım Belgesi, ilk parçanın ithalatı esnasında gümrük idaresine verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Gümrük İdareleri Arasında Karşılıklı İdari İşbirliği

Mühür ve adreslerin iletilmesi

MADDE 29- (1) Tarafların gümrük idareleri, EUR.1 Dolaşım Belgelerinin düzenlenmesi amacıyla gümrük idarelerinde kullanılan mühürlerin örnek baskılarını, bu belgelerin sonradan kontrolünden sorumlu gümrük idarelerinin isim ve adresleriyle beraber, birbirlerine iletirler.

(2) İsim, adres veya mühürlerdeki herhangi bir değişiklik aynı şekilde diğer taraf ülkeye derhal bildirilir.

Karşılıklı yardım

MADDE 30- (1) Bu Yönetmeliğin doğru bir şekilde uygulanmasını teminen, taraflar, yetkili gümrük idareleri aracılığıyla, EUR.1 Dolaşım Belgesinin gerçekliğinin ve belgede yer alan bilgilerin doğruluğunun kontrolü hususunda birbirlerine yardımcı olurlar.

Sonradan kontrol talebi

MADDE 31- (1) İthalatçı ülke gümrük idareleri, EUR.1 Dolaşım Belgelerinin gerçekliği veya eşyanın gerçek menşesine ilişkin bilgilerin doğruluğu hakkında makul bir şüphenin doğduğu herhangi bir zamanda veya sondaj usulü ile yapacağı kontrol sonucunda EUR.1 Dolaşım Belgesini veya bir kopyasını, gerektiğinde araştırmanın gerekçelerini de belirterek, sonradan kontrol talebi ile ihracatçı ülke gümrük idaresine geri gönderirler.

(2) Birinci fıkraya hükümlerini yerine getirmek amacıyla; ithalatçı ülke gümrük idareleri, EUR.1 Dolaşım Belgesini ve eğer ibraz edilmişse faturayı yahut bu belgelerin birer kopyasını, gerektiğinde sonradan kontrol talebinin gerekçelerini de belirterek ihracatçı taraf ülkenin gümrük idaresine geri gönderir. EUR.1 Dolaşım Belgesinde yer alan bilgilerin doğru olmadığı kanaatini uyandıran elde edilmiş tüm belge ve bilgiler sonradan kontrol talebini desteklemek üzere gönderilir.

Sonradan kontrol işlemleri

MADDE 32- (1) EUR.1 Dolaşım Belgelerinin kontrol talebi, belgenin ihracatçı ülke gümrük idaresine gönderilmesi suretiyle yapılır.

(2) EUR.1 Dolaşım Belgelerinin kontrol talebi; menşe ispat belgesinde yer alan (13) numaralı alanın, kontrol talebinde bulunan ithalatçı gümrük idaresinin adı ve açık posta adresi, yazı makinesi veya mürekkepli kalemle ve matbaa harfleri ile yazılarak doldurulması suretiyle yapılır.

(3) Kontrol talebinde bulunulan yer ve tarih belirtilip imzalanır ve mühür ile işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşe uygulanmak suretiyle onaylanır.

(4) Sonradan kontrol talebine ilişkin yazışmalar, posta yoluyla yazışmalara ek olarak elektronik ortamda da yapılabilir.

Sonradan kontrol talebinin incelenmesi

MADDE 33- (1) Kontrol işlemi, ihracatçı taraf ülkenin gümrük idareleri tarafından yerine getirilir. Bu amaçla, ihracatçı taraf ülkenin gümrük idareleri, her türlü delili talep etme ve ihracatçının hesaplarını denetleme veya gerekli gördükleri diğer kontrolleri yapabilme yetkisine sahiptir.

(2) İhracatçı ülke gümrük idareleri, EUR.1 Dolaşım Belgelerinin kontrol sonucunu (14) numaralı alanı aşağıdaki şekilde doldurmak suretiyle belirtir:

- 1 inci veya 2 nci maddelerden uygun olanın önüne (x) işareti konur.
- Kontrolü yapan gümrük idaresinin adı ve kontrol tarihi yazılır.
- İmzalanır ve okunabilir mühür ile işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşe uygulanmak suretiyle onaylanır.

Sonradan kontrol sonuçları

MADDE 34- (1) Sonradan kontrol talebinde bulunan ithalatçı ülke gümrük idaresi, kontrol sonucundan en kısa zamanda haberdar edilir.

(2) Kontrol sonuçlarında, belgelerin gerçek olup olmadığı, söz konusu ürünlerin taraf ülkelerden biri menşeli olarak kabul edilip edilemeyeceği ve bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine uygun olup olmadığı hususları açıkça belirtilir.

(3) Kontrol talebinin gönderildiği tarihin üzerinden altı aylık bir sürenin geçmesinin ardından, kontrol talebine ilişkin olarak ihracatçı gümrük idaresinden henüz bir yanıt alınmamışsa; ithalatçı taraf gümrük idaresi, ihracatçı taraf gümrük idaresine ilave üç aylık süre için bir hatırlatma yazısı gönderir.

(4) İhracatçı ülke gümrük idaresinden, kontrol talebinin sonucuna ilişkin olarak ilk talebin gönderildiği tarihten itibaren dokuz ay içerisinde bir yanıt alınmaz veya alınan yanıt, kontrolü talep edilen belgelerin gerçekliğinin veya ilgili ürünlerin gerçek menşelinin tespitine imkân verecek ölçüde yeterli bilgi içermezse; talepte bulunan gümrük idaresi, tercihli muamele tanınmasını reddedebilir.

(5) İthalatçı ülke gümrük idaresine ibraz edilen EUR.1 Dolaşım Belgesinin sonradan kontrol işlemine tâbi tutulması halinde, söz konusu belge kapsamı eşyanın kanuni vergisi ile tercihli vergisi arasındaki fark kadar nakit veya teminat mektubu alınarak, eşyanın gümrük işlemleri tamamlanır. İthalatçı ülke gümrük idaresi eşyayı, ithalat yasağına veya kısıtlamasına tâbi tutulmaması ve bir sahtecilik şüphesi bulunmaması kaydıyla, gerekli görülen her türlü idari tedbire tâbi olmak üzere ithalatçıya teslim edebilir. Sonradan kontrol amacıyla gönderilen menşe ispat belgelerinin, ihracatçı ülke yetkili makamınca doğruluğunun teyidi yapılarak geri gönderilmesinden sonra teminata bağlanan gümrük vergileri iade edilir.

(6) 6 ncı madde çerçevesinde kümülasyon hükümleri uygulandığında, sonradan kontrol talebinin cevabı, sonradan kontrolü gerçekleştirilen EUR.1 Dolaşım Belgelerinin birer kopyasını içermelidir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yaptırımlar

MADDE 35- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı fiiller hakkında Gümrük Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Serbest bölgeler

MADDE 36- (1) Taraf ülke gümrük idareleri, nakliyeleri esnasında kendi ülkesi içinde bulunan bir serbest bölgeyi kullanan ve bir menşe ispat belgesi kapsamında ticarete konu olan eşyanın başka eşyayla değiştirilmemesinin veya hasara uğramasını önleyici normal işlemler dışındaki herhangi bir işleme tâbi tutulmamasının temini konusundaki her türlü tedbiri alır.

(2) Birinci fıkra hükümlerine istisna olarak, taraf ülkelerden biri menşeli herhangi bir ürün, bir menşe ispat belgesi kapsamında bir serbest bölgeye ithal edilir ve bir işçilik veya işlemden geçirildiği takdirde, tatbik edilmiş olan işçilik veya işlemin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olması koşuluyla, ihracatçının talebi üzerine yeni bir EUR.1 Dolaşım Belgesi, ilgili gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından düzenlenir.

Sevkiyat halindeki veya antrepodaki eşyaya ilişkin geçiş hükümleri

MADDE 37- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olan ve Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte ihracatçı taraf ülkeden ithalatçı taraf ülkeye sevk halinde olan ya da ithalatçı taraf ülkedeki antrepolarda veya serbest bölgelerde geçici depolanan eşyaya, ithalatçı taraf ülkenin gümrük idaresine söz konusu tarihten itibaren dört ay içerisinde, eşyanın 14 üncü madde hükümleri çerçevesinde doğrudan nakledilmiş olduğunu gösteren belgelerle beraber ihracatçı ülkenin gümrük idaresince sonradan verilmiş bir EUR.1 Dolaşım Belgesi sunulması kaydıyla, Anlaşma hükümleri tatbik edilebilir.

Diğer hususlar

MADDE 38- (1) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlar hakkında Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 39- (1) Bu Yönetmelik 1/7/2023 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız.](#)